

Lorentz Vogt:

Den berettigede sensasjon

Den første naturlige reaksjon i Haftingsaken er en uendelig medlidenhet med hans familie og sikkert også med ham selv.

Var det ingen andre hensyn å ta ville fordømmelsen av de presseorganer som offentliggjorde saken bli enstemmig og hard. Det ville den vært om Hafting hadde vært en ukjent privatmann, selv om kanskje også da medlidenheten med hans offer, som ingen nå synes å tenke på, ville gjort seg gjeldende.

Men statsadvokat Hafting som også ofte har fungert som riksadvokat, er ingen privat mann. Han skildres bl. a. i Politiken som en fryktet og farlig anklager, ikke minst overfor landssvikene. Det opplyses videre at han har drevet den skriftlige del av sin virksomhet fra riksadvokatens kontor, og at brevene er identifisert gjennom skrivemaskinen. Enhver skrivemaskin har sine påviselige eiendommeligheter. Ingen skriver helt likt.

Det har vært en meget utbredt oppfatning at rettsoppgjøret har vært preget av en forfølgelse som ikke var i overensstemmelse med den humanisme som bør prege veloverveide menneskers opptreden. Tilfellet Hafting kommer dog som en bombe. Det gir perspektiver som ikke kan tapes av syne.

Tilliten til påtalemyndighetens øverste representanter er et vesentlig grunnlag for hele rettsoppgjøret. Herom uttalte i sin tid Oslo lagmannsrett:

«Med hensyn til straffeutmålingen bemerkes at tiltaltes handling må betegnes som ondartet, idet den kan oppfattes som et forsøk på å komme rettsoppgjøret til livs ved å kompromittere en av de menn som hadde påtatt seg å få dette nødvendige oppgjør med landssvikene gjennomført, en mann som innehadde stillingen som påtalemyndighetens øverste sjef. Angrepet på N. N. ville om det ikke ble forstått at det var grunnløst — gjøre alvorlig skade og gi næring til den bevegelse som søker å spre mistillit til rettsoppgjøret.»

Så tungt — jeg mener for tungt — tok Oslo lagmannsrett på faren ved den blotte påstand om grunn til mistillit. Hvor mye tyngre må det så ikke tas på de tjenestemenn som gjennom sin opptreden viser, at de ikke fortjener tillit, selv om det subjektivt er mange unnskyldende momenter.

Det er i den senere tid gått mange rykter om forhold innen rettsoppgjøret. Overfor disse hadde riksadvokat Aulie to veier å velge mellom. Han kunne rette blikket innad, for å se om det var forhold som trengte å refor-

meres, eller han kunne rette det utad for å slå ned på enhver kritikk.

En klok mann ville i første rekke valt det første alternativ også for i tilfelle å få et sterkt grunnlag for å gå videre med det annet. Riksadvokat Aulie valte det alternativ: Å slå ned ryktene og forfølge ryktemakerne. I et ennå ikke to måneder gammelt foredrag i Den norske sakførerforening uttalte han:

«Injurieprosessen kan fremtre som en dobbeltsidig aksjon: Den prinsipale aksjon er naturligvis den som er rettet mot injurianten, men implicite følger den annen aksjon, mot fornærmede, som særlig hvis han har en offentlig posisjon, kanskje må fri seg for en beskyldning og ellers tre av. Men dette må ikke føre oss inn på den tankegang, at ærekrenkeren er en forbryter av edlere type, — at han presumptivt har retten på sin side og har det mot å gå i skranken for sine ideer. En av hundre er av den type. Den psykologiske bakgrunn for injurien er nesten alltid høyst personlige interesser og private konflikter ofte med paranoid forankring. Hevgjerrighet og misunnelse dominerer. Injurianten kan nok være den mot hvem urett er øvd, men ofte er han en minst like ond sinnet misgjerningsmann som en pengeutpreser, en tyv eller en overfallsmann. Undertiden er han profesjonell. Han kan også være profitor på sitt område. Han er på markedet etter bakvaskelser. Han kjøper og selger flagrant ondskap. Han er en bedriftsherre, med produksjonsapparat, oppkjøpere, omsetningsagenter og en

formentlig rikelig honorert juridisk bistand.

I vinter ble der fra juristhold, to ganger i trekk, i avisene reist misfagsyttringer overfor påtalemyndigheten fordi denne hadde funnet grunn til å arrestere og begjære fengslingskjennelse over en person som har utgitt en bok og spredt en serie brosjyrer, alt fullstappet med ondskapsfulle injurier mot rettsvesenets folk, dommere, advokater og politiets tjenestemenn. Etter påtalemyndighetens oppfatning — som den er kommet til uttrykk i saken — er beskyldningene, iallfall for en vesentlig del, fremsatt mot bedre vitende. De to ansette jurister som offentlig tok avstand fra påtalemyndighetens forfølgning, toet med omhu sine hender når det gjaldt bokens og brosjyrens innhold, som forsikret de — uvisst av hvilken grunn — seg ubekjent med. Likst — at de heller ikke hadde noe med forfatteren av smedeskriftene å gjøre. De kjente på ingen måte ham. For dem var det altså bare et prinsipp det gjaldt.»

Riksadvokat Aulie går her ut fra, at de folk som har hatt sine tvil ofte må ha en «paranoid forankring». Det skal avvæpne tilliten til dem. Og han insinuerer nok så åpent at to kjente Osloadvokater. — C. M. Heber og Finn Schjødt — har vært rikelig honorert for sine helt objektive artikler mot den ulovelig arrestasjon.

Tilfellet Hafting gjør, at den mann, som måtte bli betrodde å gjennomgå

*) Ennsi lov og rett!
Se f.eks. Skelle!

Viktig: Det som forties!

Vend!

104301

ALEXANDER LANGE
Redaktør - Sakfører
1943 40 71 43
Lille, 1943 1943 - 1943

(Se baksiden av oppgjøret)